

KS. JAROSŁAW M. POPŁAWSKI
Instytut Teologii Duchowości KUL

INSTYTUT TEOLOGII DUCHOWOŚCI KUL SPRAWOZDANIE ZA ROK AKADEMICKI 2011/2012

1. Struktura Instytutu i skład personalny:

W sprawozdawczym roku akademickim Instytut Teologii Duchowości składał się z 4 katedr: Katedra Teologii Duchowości Katolickiej (kierownik: ks. prof. KUL, dr hab. Marek Chmielewski), Katedra Historii Duchowości (kierownik: ks. prof. KUL, dr hab. Jarosław M. Popławski), Katedra Duchowości Życia Konsekrowanego (kierownik: p. prof. KUL, dr hab. Teresa Paszkowska), Katedra Antropologii Duchowej (kierownik: prof. KUL, dr hab. Stanisław T. Zarzycki SAC).

W minionym roku akademickim Instytut Teologii Duchowości liczył 7 pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin, w tym 5 profesorów nadzwyczajnych – kierownicy w/w Katedr oraz ks. prof. KUL, dr hab. Adam Rybicki i 2 doktorów (1 na stanowisku adiunkta – ks. dr Jan Miczyński; 1 na stanowisku asystenta – ks. dr Paweł Synoś).

Od grudnia 2011 r. ks. prof. M. Chmielewski został zatrudniony na 1/10 etatu na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Witolda w Kownie (Litwa) – w praktyce oznacza to udział w komisji przewodów doktorskich.

2. Dydaktyka:

Zajęcia odbywały się zgodnie z zatwierdzonym planem.

W trzech seminariach doktorskich brały udział łącznie 33 osoby, zaś w trzech seminariach magisterskich uczestniczyło 17 studentów z kursu A i B.

W roku akad. 2011/2012 obroniono 2 doktoraty (1 u ks. prof. Adama Rybickiego i 1 u ks. prof. Jarosława M. Popławskiego). Do egzaminu licencjackiego w dniu 31 VI 2012 przystąpiło 9 osób; jedna osoba złożyła takowy egzamin 28 IX br; obroniono 17 magisteriów.

Napisano recenzji: habilitacyjnych – 2 (ks. prof. M. Chmielewski – o. Marian Zawada, UPJP II, ks. prof. J. M. Popławski – o. Borys J. Soiński, WT UAM), doktorskich – 5, magisterskich – 26, dyplomowych – 19.

Institut prowadzi także Podyplomowe Studia z Duchowości, w których na I i II roku uczestniczyły 24 osoby; z tego 14 zakończyło studia napisaną pracą dyplomową.

3. Prace badawcze:

Oprócz bieżącej działalności badawczo-naukowej, Instytut (Katedra Duchowości Życia Konsekwowanego) zorganizował w dniu 8 XI 2011 r. ogólnopolską sesję naukową pt. „Kobieca desperacja czy radykalizm duchowy” w 800-lecie św. Klary z Asyżu (udział wzięło m.in. dwoje prelegentów zagranicznych: dr Wiesław Block OFMCap, Antonianum Rzym oraz Genevieve de Cacqueray Valmenier, Thias Francja; zaś w dniach 24-25 XI 2011 r. sesję naukową w ramach XXXVI Dni Duchowości nt. „Rozeznawania duchowego”, natomiast w dniu 15 XII 2011 (wraz z Siostrami Misjonarkami Afryki) sesję pt.: „Nauka, kultura, ewangelizacja”. Z kolei 19 IV 2012 r. Instytut przygotował międzynarodową konferencję poświęconą Marcie Robin z racji 30. rocznicy śmierci – „Nieruchoma podróż Marty Robin” (udział wzięli m.in. odpowiedzialni za Ognisko „Światła i Miłości” o. Bernard Michon, Sophie Guex i in). Tego samego dnia (19 IV 2012 r.) ks. dr Paweł Synoś współorganizował sympozjum pt. „Kościół Rzeszowski odczytujący znaki czasu: doświadczenia – perspektywy – wyzwania” (WSD Rzeszów).

4. Publikacje:

Pracownicy Instytutu opublikowali: książki autorskie – 2 (ks. prof. A. Rybicki), książki redagowane – 4, artykuły naukowe – 34, hasła encyklopedyczne – 8, recenzje wydawnicze – 13, wstępy do książek – 4, redakcja naukowa książek – 4, jak również 10 różnych drobnych publikacji o charakterze popularyzatorskim lub duszpasterskim.

Warto także odnotować, iż aktualnie do druku oddano 3 książki redagowane, 7 artykułów naukowych oraz 6 haseł do *Encyklopedii Katolickiej*, a także 7 haseł do *Leksykonu Życia Konsekwowanego* (Wrocław).

Staraniem pracowników Instytutu wydawane są: „Roczniki Teologii Duchowości” i serie wydawnicze: „Homo meditans” – 29 tomów (30 i 31 jest aktualnie w przygotowaniu), „Homo orans” – 10 tomów (11 jest w przygotowaniu) i „Duchowość w Polsce” – 13 tomów.

5. Wystąpienia publiczne:

Pracownicy Instytutu w roku akad. 2011/2012 uczestniczyli w sesjach i sympozjach naukowych (tak w KUL, jak i poza uczelnią macierzystą, także za granicą) wygłaszając łącznie 23 wykłady, referaty lub odczyty (w tym 2 na sympozjach i sesjach zagranicznych lub międzynarodowych – ks. prof. M. Chmielewski); 8 różnych prelekcji na sesjach formacyjnych.

Ponadto brali udział w audycjach i wywiadach, m.in. w „Radio Maryja”, „Radio Lublin”, Radio „Er”, TV Trwam, TVP i w innych rozgłośniach. Pracownicy Instytutu udzielali licznych wypowiedzi radiowych komentując aktualne wydarzenia z życia społecznego, jak i z życia Kościoła (ks. prof. M. Chmielewski, ks. prof. J. M. Popławski, ks. prof. A. Rybicki, ks. dr P. Synoś). Ks. prof. M. Chmielewski w każdy

czwartek w „Radio Maryja” i TV Trwam kontynuuje cykl audycji „Duc in altum!” na temat duchowości (51 odcinków – od 454 do 505).

6. Awanse, osiągnięcia i zaangażowanie społeczne:

Ks. prof. M. Chmielewski w roku sprawozdawczym pełnił funkcję prodziekana Wydziału Teologii KUL i członka senatu KUL. Poza tym przewodniczył następującym Komisjom: Uczelnianej Komisji Stypendialnej oraz Senackiej Komisji Dyscyplinarnej do spraw Studentów i Doktorantów, z kolei ks. prof. J. M. Popławski powołany został na członka Wydziałowej Komisji Stypendialnej do spraw Doktorantów. Warto również odnotować, iż ks. prof. M. Chmielewski jest prezesem Polskiego Stowarzyszenia Teologów Duchowości oraz członkiem Zarządu Polskiego Towarzystwa Mariologicznego; 13 grudnia 2011 r. p. prof. T. Paszkowska i ks. prof. J. M. Popławski wybrani zostali na członka Zarządu Wydziału VI Nauk Teologicznych LTN; natomiast pozostali Pracownicy Instytutu, poza PSTD, przynależą także do innych stowarzyszeń naukowych (TN KUL, LTN).

Od 1 lutego 2012 r. ks. dr hab. Adam Rybicki decyzją Rektora KUL powołany został na stanowisko „profesora KUL”.

Ks. dr J. Miczyński pełnił funkcję opiekuna studentów II i V roku teologii (kurs „A” – wychowawca w Seminarium Duchownym), jak również opiekuna „Grupy ewangelizacyjnej” i „Grupy misyjnej” (studenci teologii kursu „A”).

Natomiast 12 czerwca 2012 r. w obecności Dziekana Wydziału Teologii KUL, ks. prof. Mirosława Kalinowskiego, odbyły się wybory Dyrektora Instytutu Teologii Duchowości (dotychczasowy Dyrektor kończy drugą przewidzianą ustawą kadencję); zdecydowaną większością głosów wybór „padł” na ks. prof. Adama Rybickiego. Gratulacje i życzenia owocnej pracy!

KS. MARCIN PIETRZYK
Instytut Duchowości KUL

SPRAWOZDANIE Z XXXVI DNI DUCHOWOŚCI (24-25 listopada 2011 r.)

W dniach 24-25 listopada 2011 roku na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim miały miejsce XXXVI Dni Duchowości, których tematem było: „Rozeznawanie duchowe”. Sympozjum to zostało zorganizowane przez Instytut Teologii Duchowości KUL. Temat rozeznawania duchowego został podjęty pod różnym aspektem przez profesorów z kręgu teologów duchowości z Papieskiego Wydziału Teologicznego z Wrocławia, Ignatianum z Krakowa oraz z grona Organizatorów z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Ogólnopolski charakter sympozjum ubogacił swoją obecnością i wystąpieniem abp dr Zbigniew Stankiewicz, Arcybiskup Diecezji Ryskiej na Łotwie. On również przewodniczył Mszy Świętej na rozpoczęcie naukowej refleksji na temat rozeznawania. W czasie tej Eucharystii, w homilii, nawiązując do fragmentu z Księgi Proroka Daniela (Dn 6, 12-28), ukazał jak ważne jest właściwe rozeznanie i ufne podążanie za nim oraz wskazał, że lęk, zazdrość i szukanie własnych korzyści uniemożliwia człowiekowi tę zdolność.

Po zakończonej Eucharystii, która była celebrowana w kościele akademickim, wszyscy udali się do auli w Collegium Ioannis Pauli II. Tam o godz. 9³⁰ nastąpiło powitanie uczestników przez ks. prof. Jarosława Popławskiego, dyrektora Instytutu Teologii Duchowości KUL. Oficjalnego otwarcia XXXVI Dni Duchowości dokonał ks. prof. Ireneusz Ledwoń OFM, prodziekan Wydziału Teologii KUL. Ksiądz Dziekan, otwierając sympozjum powiedział, że w czasie, w którym pojawia się wielu fałszywych proroków, temat rozeznawania duchowego jest bardzo aktualny. Rozeznawanie, jako szukanie woli Bożej, w obecnych czasach jest koniecznym procesem, który winien podjąć każdy chrześcijanin, gdyż tego domaga się dojrzała wiara.

Po oficjalnym otwarciu rozpoczął się cykl wykładów. W pierwszym dniu koordynatorem cyklu wykładów był ks. dr Paweł Synoś (asystent w Katedrze Historii Duchowości). W tematykę rozeznawania wprowadził słuchaczy, jako pierwszy, ks. dr Jan Miczyński (adiunkt w Katedrze Historii Duchowości) wystąpieniem: *Kryteria rozeznawania duchowego i rozeznania duchów*. Prelegent dokonał zasadniczego rozróżnienia pomiędzy rozeznaniem duchowym a rozeznaniem duchów wykazując, że pierwsze sformułowanie ma głębsze i szersze znaczenie, gdyż oprócz rozpoznania rodzaju duchów, z jakim ma się do czynienia, prowadzi do głębszego rozeznania przyczyn i skutków działania tych duchów. Co za tym idzie, rozeznanie duchowe prowadzi również do decyzji i przemiany życia. Ksiądz dr Miczyński pokazał rów-

niez nowe obszary, w których dzisiaj, bardziej niż kiedy indziej, konieczne jest podjęcie systematycznego procesu rozeznania duchowego.

Kolejnym prelegentem, który wprowadził słuchaczy w tematykę sympozjum, był o. Aleksander Posacki SJ, wykładowca w Wyższej Szkole Filozoficzno-Pedagogicznej „Ignatianum” w Krakowie (kierownik Katedry Historii Filozofii), wykładowca na Wydziale Teologii KUL (Instytut Teologii Duchowości KUL – Katedra Teologii Duchowości Katolickiej). O. Posacki w swoim wystąpieniu, *Czy wiara w duchy jest przesądem? Współczesny spór o duchy*, skoncentrował się na wymiarze rozeznania duchów. Zwrócił uwagę jak w dzisiejszym świecie brakuje doprecyzowania pojęcia „duch” i jak wiele na tym gruncie występuje błędnych określeń, które łączą się z fragmentarycznym traktowaniem rzeczywistości duchowych i redukcjonizmem metodycznym i ontologicznym. W takiej bowiem sytuacji, kiedy koncepcja zła będzie przededefiniowana, to wówczas proces rozeznawania czy rozróżniania duchów nie będzie skuteczny. Ważna jest – jak podkreślał o. Posacki – znajomość tych błędów, by je móc demaskować i przywracać prawdę o wierze chrześcijańskiej.

Po tym wykładzie została ogłoszona przerwa na kawę i herbatę. W czasie jej trwania widać było żywe zainteresowanie tematem, które przejawiało się w rozmowach. Czas ten był również okazją do nabycia publikacji z dziedziny teologii duchowości.

Po przerwie głos zabrał abp dr Zbigniew Stankiewicz, poszerzając dotychczasowe treści o refleksje na temat: *Rozeznanie pasterza diecezji*. Ksiądz Arcybiskup, dzieląc się świadectwem swojego życia i posługi pasterza, jaką pełni w diecezji ryskiej na Łotwie, przekazał zgromadzonym dekalog pasterza. Zbiór prawd, które wprowadzają na drogę rozeznania duchowego oraz czynią ten proces skutecznym nie tylko w wymiarze osobistego życia, ale odnoszą się do szerszego wymiaru, który jest przedmiotem troski duszpasterskiej. Wsłuchując się w wypowiedź Księdza Arcybiskupa, można było zauważyć jak ważne w procesie rozeznawania jest zasłuchanie w Słowo Boże, umiłowanie Eucharystii i świadome przeżywanie wiary we wspólnocie z innymi. To, co słuchacz mógł w czasie przemówienia bez większego trudu zauważyć w świadectwie Arcybiskupa Rygi, to dynamiczna i żywa relacja z Trójjedynym Bogiem.

Kolejnym prelegentem był prof. dr hab. Jacek Kiciński CMF z Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. Ubogacił on dotychczas podejmowane zagadnienia o tematykę: *Boże wezwanie i odpowiedź człowieka na dar powołania. Proces duchowego rozeznawania powołania*. Wykładowca zwrócił uwagę, że w procesie powołania głównym inicjatorem jest Bóg, który zaprasza człowieka do dialogu miłości. Człowiek, słysząc głos Bożego powołania, w wolności może na nie odpowiedzieć. Łaska powołania nie narusza bowiem wolności, ale koresponduje z wewnętrznymi pragnieniami serca człowieka. Wytrwanie w powołaniu wymaga wierności i zaufania Bogu. Ważne jest również – jak podkreślał ks. Kiciński – by w życiu powołanego nie brakowało ciszy i skupienia, które umożliwią mu zasłuchanie w Słowo Boże, oraz by powołanie swoim charakterem obejmowało wszystkie sfery jego życia. Powołanie bowiem, jako dar Boga, wypełnia się w odpowiedzialnej wolności człowieka.

Powyższe wystąpienie zakończyło dopołudniowy przebieg sympozjum. Po półtorgodzinnej przerwie obiadowej aula na nowo wypełniła się słuchaczami. W tej części

widoczny był znaczny udział młodzieży studenckiej. Rozpoczął ją swoim wykładem ks. prof. Stanisław Zarzycki (kierownik Katedry Antropologii Duchowej). Wprowadził zebranych w temat: *Rozeznawanie duchowe jako zadanie kapłana i wiernych w sprawowanej Eucharystii*. Prelegent zaznaczył u samego początku, że źródło życia duchowego bije w sakramentach świętych, szczególnie w Eucharystii. W Eucharystii bowiem widzimy obecność Ducha Świętego, w Słowie Bożym, w Liturgii Eucharystycznej, gdzie szczególnie z mocą w czasie epiklezy Kościół przyzywa Jego obecności. Duch Święty jest obecny tak w osobie kapłana jak i zgromadzonych wiernych. Przychodzi by, tworząc z ludzi wspólnotę wiernych, jednoczyć ich z Ojcem przez Jego Syna. Zstępuje, by swoją obecnością oświecić umysły dla poznania prawdy i uświęcić na drodze wiary. Duch Święty prowadzi do poznania woli Ojca i do jej przyjęcia. Uzdalnia człowieka do prawidłowego rozeznawania.

Ostatnim wykładem pierwszego dnia sympozjum był referat ks. dr. hab. Adama Rybickiego (adiunkt w Katedrze Teologii Duchowości Katolickiej). W swoim wystąpieniu referent zapoznał zebranych z tematem: *Rozeznawanie duchowe w strapieniu*. Wprowadzając w zagadnienie, ks. Rybicki zaznaczył, że strapienie nie jest smutkiem, melancholią, depresją, czy też nocą ducha. Odwołując się do św. Ignacego Loyoli, zdefiniował czym jest właściwie strapienie i jakie mogą być jego przyczyny, które streszczając mogą mieć swoje źródło w woli człowieka, bądź też być interwencją Boga. Prelegent podkreślał, że strapienie nie jest jednoznaczne z utratą łaski. Wprowadzając dalej słuchaczy w trudne doświadczenie strapienia, ks. Rybicki na podstawie mistrzów życia duchowego – św. Ignacego Loyoli, św. Jana Kasjana, św. Franciszka Salezego, św. Jana od Krzyża oraz współczesnych (Romano Guardiniego) – ukazywał jak postępować na drodze życia duchowego, gdy człowiek doświadcza strapienia. I jak do tego doświadczenia przygotować się. Na koniec ukazał, że to trudne przeżycie, jakim jest strapienie, może przynosić dobre owoce.

Po wystąpieniu ks. Rybickiego, jak sama określiła rozeznając przynaglenie Ducha Świętego, zabrała głos s. Lucyna Grząsko z Misyjnego Zgromadzenia Sióstr Ducha Świętego, która pracuje na misjach na Ukrainie. Skierowała do zebranych zachętę do udziału w dziele ewangelizacji tam, gdzie Jezus Chrystus jest jeszcze mało znany.

Po cyklu wykładów zabrał głos dyrektor Instytutu Teologii Duchowości KUL ks. prof. Jarosław Popławski. Zapraszając wszystkich na przerwę, zachęcił do nabycia nowych publikacji – autorstwa ks. prof. dr. hab. Jerzego Misiurka, pt. *Modlitwa. Medytacja. Kontemplacja. Mistyka. Dzieje problematyki*. To już drugi tom z cyklu „Biblioteka Teologii Duchowości”. Pierwszy tom, opracowany przez ks. prof. Marka Chmielewskiego, jest zbiorem dokumentów pt. *Świeccy konsekrowani w nauczaniu Kościoła świętego*. Kolejną nowością, która ukazała się tuż przed sympozjum, był trzynasty już tom z cyklu „Duchowość w Polsce”, który w znacznej mierze zawiera materiały z ogólnopolskiego sympozjum nt. *Teologia duchowości w procesie formacji do kapłaństwa i życia konsekrowanego*, które odbyło się w ramach corocznego zjazdu Polskiego Stowarzyszenia Teologów Duchowości. W ramach promocji zabrał głos ks. dr Robert Muszyński i zaproponował zebrany nabycie pisma „Zbliżenia. O małżeństwie bliżej”. Pismo to dotyczące tematyki małżeńskiej jest wydawane przy współpracy Szkoły Formacji Duchowej w Lublinie.

Po przerwie rozpoczęła się dyskusja panelowa, której przewodniczył ks. prof. Jarosław Popławski. Do dyskusji zaprosił: p. prof. Krzysztofa Leśniewskiego, zajmującego się teologią jedności Kościoła, duchowością prawosławną, ks. dr. Roberta Muszyńskiego, dyrektora Szkoły Formacji Duchowej w Lublinie oraz prelegentów wcześniej głoszących wykłady: abp. dr. Zbigniewa Stankiewicza i o. prof. dr. hab. Aleksandra Posackiego. Na rozpoczęcie dyskusji refleksją podzielił się p. Leśniewski, który w zarysie ukazał rozumienie rozeznania duchowego – w Kościele Wschodnim – jako jednego z elementów szerszego, usystematyzowanego procesu duchowej drogi. Również ks. dr. Muszyński podzielił się swoim doświadczeniem rozeznawania duchowego, które nie może dotyczyć wyłącznie osoby i jej życia, ale powinno być odniesione również do miejsc, takich jak dom, parafia, miasto. Bowiem nie tylko osoba może być pod wpływem duchów, dobrych lub złych, ale również i miejsca. Ksiądz Arcybiskup, wprowadzając do dyskusji, zwrócił uwagę, że dobre rozeznanie jest nabudowane na osobistym nawróceniu i żywym doświadczeniu duchowym. Rozeznawanie duchów może być – jak pisze św. Paweł – charyzmatem, czyli darem otrzymanym od Boga. Ojciec Posacki zwrócił uwagę, że duchowość potrzebuje dzisiaj badań na gruncie pojęciowym i semantycznym. W dialogu z psychologią potrzeba wyznaczyć granice dla zachowania tożsamości duchowości katolickiej.

Dyskusja rozpoczęła się od pytania ks. Wojciecha Rebety, doktoranta Instytutu Teologii Duchowości KUL, który zapytał czy właściwą jest rada, która w strapieniu każe pozostawić rozumowe dociekania, a koncentrować się na chwaleniu Boga. Ks. A. Rybicki stwierdził, że ważna jest postawa stanięcia w prawdzie i jeśli Boży Duch skłania do uwielbienia, to trzeba iść w tym kierunku. Ks. M. Chmielewski w nurcie tego pytania zaznaczył, że ważna jest w strapieniu werbalizacja stanu ducha, w którym człowiek się znajduje. Można wypowiedzieć się przed Bogiem w modlitwie, jak również przed drugim człowiekiem. Kolejnym głosem w dyskusji było wystąpienie ks. Marcina Woźniaka, który na co dzień pracuje na Łotwie. Spotkał się on z praktyką używania poświęconych przedmiotów w różnych pogańskich rytuałach. Pytał jak w takiej sytuacji reagować. Ojciec A. Posacki, tłumacząc te praktyki, zwrócił uwagę, że często w białej magii są wykorzystywane znaki święte, by nimi manipulować, komponując w rytuał dla ich sprofanowania. Trudno wytłumaczyć szkodliwość duchową takich praktyk osobom niewierzącym, które często otrzymują zewnętrznie zadowalający efekt, ale okupiony wielkimi stratami duchowymi, psychicznymi, a w konsekwencji i fizycznymi. Negatywne skutki są rezultatem korzystania ze złych mocy. Ks. R. Muszyński dodał, że trzeba uważać na to, co się kupuje, na różne przedmioty, figurki, posążki, szczególnie z krajów Dalekiego Wschodu. Może się zdarzyć, że przy ich wykonaniu były poświęcane różnym bóstwom i złym mocom. Kolejnym głosem dopowiedzenia do tematu była wypowiedź o. dr. Marka Kotyńskiego, redemptorysty z Warszawy. Podkreślał, że rozeznanie jest darem Ducha Świętego i nie można sobie go przywłaszczyć, jak również nie można skupiać się na zewnętrznych efektach towarzyszących rozeznaniu, co raczej skupić się na szukaniu woli Bożej. Pani Izabela Kowalska, doktorantka teologii duchowości KUL, podejmując refleksję nad rozeznawaniem, zwróciła uwagę na znaczenie władz człowieka, wiedzy, świadomości i woli oraz na konieczność łaski Bożej w tym procesie. Zwróciła się również z pytaniem do p. K. Leśniewskiego, jaką rolę w rozezna-

waniu duchowym w Kościele prawosławnym ma kierownik duchowy? W odpowiedzi zebrani usłyszeli, że konieczne jest dla kroczenia drogą wzrostu duchowego korzystanie z rady tych, którzy tą drogę wcześniej już kroczyli. Kierownik duchowy ma szczególną rolę w praktyce wyjawiania myśli przez duchowego adepta. Dalsza część dyskusji, za sprawą refleksji i pytania ks. dr. Wojciecha Bartoszka – Krajowego Duszpasterza Apostolstwa Chorych, skoncentrowała się na relacji między duchowością a psychiatrią, gdzie jedna i druga dziedzina zajmuje się tym samym doświadczeniem człowieka chorego. Jak zauważył o. A. Posacki, pomimo tego, że te dwie dziedziny odnoszą się i dotykają tych samych przeżyć, to ze względu na opis, terminologię, a nade wszystko ze względu na założenia antropologiczne nie są w stanie w pełni współpracować. Psychiatria w swych badaniach ogranicza się do zamkniętego organizmu człowieka – monizm psychofizyczny nie dopuszcza ingerencji z zewnątrz, czynnika duchowego. Do tego nurtu rozważań włączył się ks. J. Miczyński, który przywołując doświadczenie znajomego terapeuty stwierdził, że są przypadki w terapii, gdzie mocno daje się odczuć świat duchów, który wpływa na pacjenta. Ks. dr Tomasz Knop, kapelan hospicjum, podjął temat rozeznania w momentach trudnych, gdy przychodzi choroba, konanie. W odpowiedzi ks. R. Muszyński podzielił się swoim doświadczeniem posługi chorym. Akcentował jak ważne w tych momentach jest umożliwienie tym osobom życia sakramentalnego, co więcej prowadzenie do świadomego (poprzedzonego wyjaśnieniem znaczenia) ich przyjmowania. Ojciec A. Posacki dodał, że w chwili śmierci szatan atakuje człowieka fałszywymi obrazami i nieufnością wobec Boga. W chwili konania osoba umierająca potrzebuje modlitwy. Potwierdza to, między innymi, w *Dzienniczku* św. Faustyna. Gdy dyskusja dobiegała już końca, głos zabrał o. Andriej Wróblewski, redemptorysta, który na co dzień pracuje duszpastersko w Grodnie na Białorusi. Podjął on temat sakramentaliów, stawiając pytanie dlaczego tak łatwo się dzisiaj z nich rezygnuje. W odpowiedzi zabrał głos Ksiądz Arcybiskup, który stwierdził że zapominanie łączy się z desakralizacją i sekularyzacją przestrzeni życia, co wzmaga racjonalizm i osłabienie wiary w sakramentalia. A jak dodał o. Posacki, wzmacniają one wiarę i są one nie tylko subiektywną, ale i obiektywną obroną. Jako ostatni z dyskutantów zabrał głos alumn V roku WSD w Lublinie, Artur Potrapeluk, zwracając się z zapytaniem, czy dziecko rodzące się przy wykorzystaniu metody *in vitro* jest obciążone śmiercią innych zarodków, które zostały wyeliminowane. Jak stwierdził o. Posacki jest to jeszcze temat otwarty, ale jest to sytuacja analogiczna do tej, gdzie konsekwencje grzechu jednych osób wpływają na życie innych. Dyskusję zamknął ks. Popławski dziękując wszystkim za udział w pierwszym dniu sympozjum i zapraszając na dalszą część w następnym dniu.

Drugi dzień sympozjum rozpoczął się od rozdania świadectw ukończenia Podyplomowego Studium Duchowości Katolickiej. Wręczenia dyplomów absolwentom studium dokonał ks. prof. Marek Chmielewski, prodziekan Wydziału Teologii KUL. Ks. Jarosław Popławski wyraził podziękowania ks. Dziekanowi, który siedem lat temu inaugurował to studium. Dalej, na ręce o. Aleksandra Posackiego, Ksiądz Dyrektor wyraził wdzięczność wszystkim profesorom zaangażowanym w wykłady na studium oraz p. Annie Trojszczak za opiekę nad studentami z ramienia sekretariatu studiów podyplomowych.

Ostatniej sesji przewodniczył ks. dr hab. Adam Rybicki. Do wygłoszenia wykładu, jako pierwszą, zaprosił prof. Teresę Paszkowską (kierownik Katedry Duchowości Życia Konsekwowanego), która wprowadziła słuchaczy w temat: *Rozeznawanie kobiece – wybrane przypadki*. Prelegentka u początku wykładu zwróciła uwagę, że dobrze rozeznawać może ta osoba, która sama całkowicie otworzyła się na wolę Boga i Jemu bez reszty zawierzyła swoje życie. Bóg, w momencie stworzenia, dał człowiekowi zdolność prawidłowego poznania. To rozeznanie zostało zaburzone i zmacone w sercu Ewy przez podstęp szatana, który doprowadził do grzechu pierwszych rodziców. Tą, która jest dla nas wzorem rozeznania, jest Maryja Niepokalana, która wolna od grzechu i pełna łaski doskonale poznała wolę Boga i ją wypełniła. W dalszym ciągu wykładu p. Profesor ukazała na przykładzie kobiet z Biblii, jak również matek pustyni i świętych, specyfikę rozeznania kobiecego. Tym, co je charakteryzuje, to duża wrażliwość serca na sprawy Boże oraz równoczesna wytrwałość w dążeniu do ich urzeczywistnienia.

Wykładem kończącym omawiane Dni Duchowości był referat ks. prof. Marka Chmielewskiego (kierownik Katedry Teologii Duchowości Katolickiej) na temat: *Kryteria eklezjalności współczesnych zrzeseń chrześcijańskich*. W pierwszej części wykładu Prelegent dokonał charakterystyki współczesnych form zrzeseń, których liczba po Vaticanum II bardzo wzrosła. Dla usystematyzowania dużej różnorodności zrzeseń chrześcijańskich w literaturze można odnaleźć różne ich klasyfikacje, m.in. ze względu na określony aspekt czy cel. Klasyfikacja ta jednak nie jest ujednoczona i można spotkać się z różnego rodzaju katalogami zrzeseń. Wobec zaistniałej różnorodności i bogactwa nowych zrzeseń w Kościele ważne jest – jak podkreślił Ksiądz Profesor – wprowadzenie odpowiednich kryteriów rozeznania. Ująć należy kontekst społeczny, miejsce w rzeczywistości Kościoła i chryzmat danego zrzeczenia. Prowadzący zwrócił uwagę wszystkich na adhortację *Christifideles laici*, gdzie w 30 numerze Ojciec Święty Jan Paweł II wymienia pięć kryteriów rozeznania charakteru kościelnego zrzeseń laikatu. Kryteria, które nie mają na celu ograniczenia, ale zabezpieczanie wolności zrzeczeniom.

W podsumowaniu ks. Jarosław Popławski zaznaczył, że rozeznawanie duchowe, które stanowi troskę Kościoła, jest również rzeczywistością, która bardzo osobiście dotyka każdego człowieka. Na różnych drogach powołania rozeznanie jest konieczne, by poznać wolę Boga, by uwrażliwić serce na Jego prawdę, by ona w konsekwencji kształtowała życiowe postawy.

Elementem dopełniającym całość dwudniowego sympozjum była dziękczynna Eucharystia, której przewodniczył ks. Marek Chmielewski, a kazanie wygłosił o. Piotr Twardecki, duszpasterz akademicki i duchowy syn św. Ignacego Loyoli. On też w swoim słowie wprowadził wiernych w rozumienie rozeznawania duchowego, którego na podstawie własnego doświadczenia i rzetelnego studium nauczał założyciel Towarzystwa Jezusowego.

KS. SŁAWOMIR SOSNOWSKI

Ognisko Miłości w Olszy

SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI
„NIERUCHOMA PODRÓŻ MARTY ROBIN (1902-1981)”
ZORGANIZOWANEJ PRZEZ INSTYTUT TEOLOGII DUCHOWOŚCI KUL
I OGNISKA ŚWIATŁA I MIŁOŚCI

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II – 19 kwietnia 2012 r.

Konferencja rozpoczęła się Eucharystią w kościele akademickim KUL. Przewodniczył jej i homilię wygłosił abp Henryk Hoser (Warszawa-Praga), zaprzyjaźniony z Ogniskami Miłości od czasów, gdy był misjonarzem w Rwandzie (1975-1996). W homilii Arcybiskup wyraził nadzieję, że konferencja przyczyni się do lepszego poznania Marty Robin, która była narzędziem Ducha Świętego i ukazywała światu, iż ewangelizacja może dokonywać się jedynie w mocy Ducha.

Jako kaznodzieja przewidziany był bp Didier-Léon Marchand, emerytowany ordynariusz diecezji Valence, inicjator procesu beatyfikacyjnego Marty Robin. Stan zdrowia (ma dziś 87 lat) nie pozwolił mu na przybycie, natomiast tekst przygotowanej (a nie wygłoszonej) homilii wydany zostanie wraz ze wszystkimi materiałami z konferencji. W tekście tym znajdziemy powody, dla których bp Marchand zdecydował się na rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego. Należą do nich: pokora Marty, jej całkowite zawierzenie Bogu, dyspozycyjność wobec ludzi i zdolność do współczucia, miłość do Najświętszej Dziewicy, a także rozkwit dzieła zainspirowanego przez Martę, jakim są Ogniska Miłości.

W auli uniwersyteckiej uczestników konferencji przywitał ks. dr hab. Jarosław Popławski, prof. KUL, przypominając cel konferencji, którym było pochylenie się nad życiem Marty Robin i jej przesłaniem zawartym w słowach spisanych i w zainspirowanym przez nią dziele Ognisk Miłości.

Słowo wstępne wygłosił ks. dr hab. Sławomir Nowosad, prof. KUL (prorektor). Przypomniał w nim, że w dzisiejszym skomercjalizowanym świecie ciągle są obecne nieprzemijające wartości, a wśród nich: dążenie do świętości. Również w świecie nauki (w który także wkrada się komercjalizacja) trzeba dawać świadectwo Bożej miary i wartości patrząc na znaki, które Bóg daje. Rozum i wiara razem mogą doprowadzić do prawdy.

Pierwszy referat – *Marta Robin. Pierwsze kroki w życiu mistycznym* – wygłosił ks. Bernard Michon, ojciec Ogniska Miłości w Châteauneuf-de-Galaure, a zarazem odpowiedzialny za całość dzieła Ognisk. Wystąpienie miało charakter osobistego świadectwa o spotkaniu z Martą Robin. Jej opis przeżywania Pasji Jezusa towarzyszył mu w czasie studiów w jerozolimskiej École Biblique. Marta pomogła spojrzeć całościowo na „Godzinę Jezusa”, na całe misterium paschalne: wydanie i śmierć Jezusa, zmartwychwstanie i wywyższenie. Właśnie to syntetyczne spojrzenie na

tajemnicę Jezusa i na całe chrześcijańskie orędzie jest cechą charakterystyczną rekolekcji głoszonych w Ogniskach, zaproponowanych przez Martę już w 1936 r., a głoszonych od lat także przez ks. Michona. Przyglądanie się prawdom wiary ma prowadzić do nowego zaangażowania w budowanie osobistej więzi z Bogiem i w posłannictwo Kościoła zgodnie z przypomnianym przez Martę powszechnym powołaniem do świętości. Marta wprowadza w to, co sama przeżywa: co tydzień w szczególny sposób wchodzi w Pasję Jezusa – jednoczy się z Jezusem ukrzyżowanym i zmartwychwstałym. To wyjątkowe zanurzenie w misterium nie odrywa jej od świata. Zjednoczenie z Jezusem, ofiarowującym Siebie, stanowi chwilę intensywnej modlitwy wstawienniczej: za bliskich, za tych, którzy Martę odwiedzali, za Ogniska i uczestników rekolekcji, za Kościół i świat. Świadectwem tego niezwykłego wstawiennictwa jest zapis słów wypowiedianych przez Martę w czasie przeżywania Pasji sporządzony przez ks. Leona Faure'a, ówczesnego proboszcza Châteauneuf.

Zarówno owe zapiski ks. Faure'a jak i inne pisma Marty były prezentowane w następnych wystąpieniach; najpierw przez Sophie Guex, absolwentkę filologii klasycznej i historii starożytnej Uniwersytetu we Fryburgu Szwajcarskim (na którym przez 7 lat była asystentką), zaś od roku 2000 członkinię Ogniska Miłości w Châteauneuf-de-Galaure. W referacie zatytułowanym *Pisma Marty Robin – kilka spostrzeżeń* autorka przedstawiła kontekst, w jakim rozdziły się słowa Marty, a więc świat, w którym żyła i jej osobiste przeżycia, zwłaszcza zmaganie się z chorobą. Choroba, która unieruchomiła Martę, nie uczyniła jej bezczynną: dopóki mogła, wiele czytała, a później prosiła, by jej czytano. Zapoznaje się przede wszystkim z mistyką kobiet zjednoczonych z Męką Jezusa: Gemmą Galgani, Weroniką Giuliani, Magdaleną Semmer, Consummatą. Również pisze, czy też dyktuje swoje teksty. Do pism Marty należą: listy (pisane począwszy od 1921 r. do 5 lutego 1981 r. – przeddzień śmierci!); trzy zeszyty, nazywane „Dziennikiem” (od końca 1929 r. do listopada 1932 r.); zeszyty z „Opisem Męki” (1935-1941); kilka zeszytów o różnej treści (przepisane wiersze różnych autorów, własne poetyckie kompozycje, modlitwy, rozważania – wszystkie sprzed 1936 r.). Szczególną rolę odegrał proboszcz parafii Châteauneuf, ks. Léon Faure, na prośbę którego Marta zaczęła opisywać swe przeżycia (tzw. Dziennik), i który towarzyszył swej parafiance co piątek w jej przeżywaniu Pasji Jezusa, notując dokładnie wszystkie wypowiediane przez nią słowa. Podziwiać można niezwykłą skrupulatność autora w sporządzaniu tych notatek. Ks. proboszcz wiernie spisuje wszystko, co słyszy, także wielokrotnie powtarzane pojedyncze słowa, zaznacza moment wypowiedzenia słów niezrozumiałych; notuje daty i godziny, w których słowa Marty zostały wypowiedziane. Niezwykła wartość tych notatek wyraża się w tym, iż jest to zapis przeżyć mistycznych sporządzony „na bieżąco”, nie poddany żadnej literackiej „obróbce”.

Ks. Jacques Bernard, bibliista z Katolickiego Uniwersytetu w Lille (*Pisma lat ukrytych Marty Robin*), zwrócił uwagę na kilka cech języka Marty. W jej Dzienniku widać drogę duchową, jaką przechodzi pod wpływem własnych przeżyć i duchowych lektur. Z czasem odniesienia do różnych autorów są liczniejsze; widać też głębszą znajomość Pisma Świętego i dzieł dogmatycznych. Doświadczenie mistyczne z definicji jest przeżyciem, którego opis precyzyjny jest niemożliwy. Czytelnik musi uważać, by nie prześlizgnąć się po powierzchni lub też, by nie narzucić tekstowi własnej interpretacji, gdyż odnaleźć można w mistycznym dziele cytaty dla uzasadnienia różnych tez, także sprzecznych. Zwykle rzeczywistość nieznaną można opisać za

pomocą analogii. Obraz nie jest identyczny ze wzorem, ale w jakiś sposób do niego odsyła. Taką metodę zbliżenia się do tajemnicy autor porównuje do drabiny: przez kolejne analogie jakby wchodzimy na wyższy (czyli bliższy pierwowzorowi) stopień. Mistyczny język Marty nie opiera się na analogii, lecz na *iuxtapositio* – na postawieniu obok: do tajemnicy zbliżamy się jakby posługując się dwoma drabinami, zestawiając obok siebie sprzeczności. Dla przykładu: Marta mówi o rozpiekającej ją radości i o lęku („boję się zachwycenia”); o upojeniu bólem; o rozradowaniu krzyżem; o porywającej męce, a nawet tak: o Jezusie, który z miłości staje się niczym kat.

Kolejne wystąpienia należały do teologów z KUL. Pierwszy z nich, ks. dr hab. Adam Rybicki, w referacie *Wpływ Marty Robin na odnowę Kościoła* mówił o owocności życia Marty dzięki modlitwie, przeżywaniu cierpienia jako współofiарowania z Chrystusem oraz przez przyjmowanie osób, które miały (i mają) znaczenie dla odnowy Kościoła. Już w czasach, gdy Kościół wydawał się olbrzymim monolitem, Marta zapowiadała czas kryzysu, a następnie odnowy, która przyjdzie przez szczególne zaangażowanie świeckich. Ich zaangażowanie w świat ma płynąć z przekonania o powszechnym powołaniu do świętości płynącym z chrztu. Marta zapewniała też o nadchodzącej nowej Pięćdziesiątnicy – sama przeżywała ją przez intensywne zwrócenie się do Ducha Świętego, przez nieustanne uwielbienie i zwrócenie uwagi na rolę wspólnoty wiernych jako miejsca ewangelizacji. Marta bezpośrednio uczestniczyła w powstaniu i rozwoju Ognisk Miłości (temat ten autor celowo pominął ze względu na późniejsze panele), a także towarzyszyła duchowo założycielom wielu innych wspólnot (spośród wymienionych przez Autora wspomnę kilku: s. Maria Magdalena, o. Henri Caffarel, Jean Vanier, Pierre Goursat i Brat Ephraim).

Teologia i duchowość Eucharystii według Marty Robin to temat kolejnego referatu, wygłoszonego przez ks. dr. hab. Stanisława T. Zarzyckiego, prof. KUL. Zasadniczym odniesieniem był opis Ostatniej Wieczerzy sporządzony przez Martę Robin (*Bolesna Męka Zbawiciela*, zeszyt I: *Przygotowanie Paschy*, tłum. D. Śliwa, Lublin: Polihymnia 2011). Nie ma mistyka chrześcijańskiego bez zakorzenienia w sakramentach, ale i rozumienie sakramentów pogłębia się dzięki mistyce. Marta poprzez swoje doświadczenie wskazuje na Eucharystię jako nową Paschę. Jezus – jak to widzi Marta – ustanawia Eucharystię w czasie uczyty paschalnej, którą przeżywa głęboko już nie jako anamnezę wydarzeń z Księgi Wyjścia, ale jako początek nowej Paschy. Marta podkreśla także ofiarniczy charakter Eucharystii – nie tylko mówiąc o ofierze Jezusa, ale i o jej uzasadnieniu: motywem ofiary jest miłość aż po przelanie krwi. Wreszcie Marta z mistyczną głębią widzi w Eucharystii sakrament uobecniający całe wydarzenie zbawcze i jednoczący w miłości z Chrystusem cierpiącym i uwielbionym.

Msza św. uobecnia całe wydarzenie zbawcze. Głębokie zjednoczenie Marty z Maryją pomaga jej doświadczyć współuczestnictwa Maryi w ofierze Chrystusa, a doświadczenie eucharystyczne każe patrzeć na życie chrześcijańskie jako współofiарowanie z Chrystusem. Odwaga współcierpienia z Chrystusem płynie z miłości czerpanej z Eucharystii.

Konferencję dopełniły dwa panele. W pierwszym z nich uczestniczyli goście z Francji i ojcowie polskich Ognisk (ks. Mirosław Bielecki i ks. Sławomir Sosnowski), a w drugim – członkowie polskich wspólnot z Kaliszan i Rogowa. W klimacie już mniej naukowym zebrani mogli pytać o konkret życia i posługi Ognisk Miłości – jednego z owoców życia Marty Robin.

KS. MAREK CHMIELEWSKI, KS. ADAM RYBICKI,
KS. JAROSŁAW M. POPLAWSKI, TERESA PASZKOWSKA

PRACE DYPLOMOWE
OBRONIONE W INSTYTUCIE TEOLOGII DUCHOWOŚCI KUL
W ROKU AKADEMICKIM 2011/2012

KS. MAREK CHMIELEWSKI

Katedra Teologii Duchowości Katolickiej

1. ROZPRAWY DOKTORSKIE

Promotor: ks. dr hab. Marek CHMIELEWSKI, prof. KUL – brak

Promotor: ks. dr hab. Adam RYBICKI, prof. KUL

Ks. Adam WILCZYŃSKI, *Walka duchowa w „Moraliach” św. Grzegorza Wielkiego* – obrona 28 IX 2012.

Człowiek, który choć w minimalnym stopniu prowadzi refleksję nad swoją egzystencją, zauważa w sobie pewnego rodzaju „rozdwojenie” niepozwalające mu na pełną integrację swojej osoby. Owo „rozdwojenie” można nazwać również „chorobą” ludzkiej natury, na którą człowiek poszukuje „lekarstwa”. Ten stan rzeczy istnieje od zarania dziejów i zawsze zajmował ludzki umysł.

W starożytnej Grecji, wśród filozofów, dominowało przekonanie, że cała rzeczywistość składa się z dwóch pierwiastków. Pierwszy z nich jest natury duchowej i był utożsamiany z tym, co dobre, drugi natomiast jest natury materialnej i był utożsamiany z tym, co złe. Filozofowie uważali, że we wszechświecie odbywa się między tymi dwoma elementami nieustanna walka, w którą jest włączony również człowiek. Jego zadaniem jest poznawanie i podążanie za tym, co dobre. Może tego dokonać dzięki rozumowi, który mając naturę duchową, pozwala na odkrywanie dobra.

Również chrześcijańska teologia dostrzega dualizm ludzkiej natury, lecz w przeciwieństwie do greckiej filozofii nie mówi o dwóch pierwiastkach tworzących naturę człowieka, ale o „grzechu pierwotnym”, który ukształtował obecną kondycję ludzką. Według Biblii człowiek, stworzony na Boży obraz i podobieństwo, miał panować nad sobą i nad całym światem. W wyniku podszeptów złego ducha wprowadził dysharmonię w sobie i w świecie. To, co miało mu być poddane, zbuntowało się i wystąpiło przeciwko niemu. Autorzy biblijni byli przekonani o tym, że grzech pierwotny zburzył początkową jedność wszechświata i od tej pory rodzaj ludzki został

skazany na walkę z diabłem, światem i sobą samym. Walka ta ma charakter duchowy i jest nieodzowną częścią ludzkiej egzystencji. Jednakże człowiek nie jest sam w tej walce. Bóg, który stworzył ludzką istotę z miłości do niej, przychodzi z pomocą ludzkiej słabości. Przez zbawcze dzieło Jezusa Chrystusa rodzaj ludzki został wyzwolony spod diabelskiego panowania i chociaż nadal nosi w sobie skutki grzechu pierworodnego, to jest w stanie przeciwstawić się szatańskiemu działaniu. Obecnie przy ścisłej współpracy człowieka z Bożą łaską, zawsze uprzedzającą, człowiek ma możliwość rozwinięcia cnoty, dzięki którym Bóg może zrealizować dobro, które zamierzył. Rozwój cnót jest pewnego rodzaju zasługą (*meritum*) człowieka, która przyczynia się do jego zbawienia.

Dziś wielu ludzi poszukuje różnorodnych poradników, które pozwoliłyby im na zrozumienie własnej kondycji i wskazałyby środki pomocne w rozwoju duchowym. Książek o takiej tematyce jest na rynku wydawniczym bardzo wiele. Część z nich odnosi się do duchowej tradycji chrześcijańskiej, część zaś czerpie z tradycji innych kultur i religii. Z całą pewnością funkcję takiego poradnika mogą pełnić *Moralia*, czyli komentarz do Księgi Hioba autorstwa św. Grzegorza Wielkiego, papieża. Dzieło to powstało wprawdzie ponad 1400 lat temu, ale nadal może stanowić doskonałą pomoc w kształtowaniu życia duchowego.

Temat walki duchowej jest ponadczasowy i wciąż aktualny. Wielu ludzi nie chce powierzchownie przeżywać swojej egzystencji. Dostrzegają bowiem jej głębię i dlatego chcą ją kształtować w taki sposób, aby jak najpełniej objawiła swoją istotę. Dla kolejnych pokoleń chrześcijan św. Grzegorz Wielki był mistrzem życia duchowego, a jego nauka o walce duchowej okazała się bardzo potrzebna w osobistym rozwoju duchowym. Wielkim orędownikiem przybliżenia ludziom myśli autora *Moralii* był papież Pius X. W swojej encyklice *Lucunda sane* (12 III 1904), całkowicie poświęconej świętemu Papieżowi, podkreśla ponadczasowość jego nauki. Również papież Benedykt XVI przypomniał postać św. Grzegorza Wielkiego w swoich środowych audiencjach poświęconych wielkim postaciom Kościoła.

Przez podjęcie tematu walki duchowej, autor niniejszej pracy chce również polskiemu czytelnikowi przybliżyć głębię myśli świętego Papieża. Z powodu braku pełnego tłumaczenia *Moralii* na język polski spojrzenie włoskiego mnicha na walkę duchową pozostaje wciąż nieznaną szerszemu gronu czytelników. Istotą tej pracy jest chęć pokazania, że mimo upływu czasu mądrość dawnych pokoleń chrześcijan jest wciąż aktualna i może być pomocna dla wielu ludzi żyjących w XXI w.

2. PRACE MAGISTERSKIE

Promotor: ks. dr hab. Marek Chmielewski, prof. KUL

BRZOZOWSKA Urszula (Rzeszów), *Oblubieńcza relacja z Jezusem w życiu i pismach bł. Elżbiety od Trójcy Świętej*; GADZHIIEVA Liudmyła (Gródek Podolski, Ukraina), *Aktualność objawień Matki Bożej z Lourdes*; GRELA Radosława Ludmiła ZSAPU (Gródek Podolski, Ukraina), *Nabożeństwo do Najświętszego Serca Pana Jezusa w duchowości Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim*; IANI-

TSKA Olena (Gródek Podolski, Ukraina), *Teologiczna refleksja nad tajemnicami światła różańca świętego*; KARVATSKA Yulya (Gródek Podolski, Ukraina), *Zwyczajy adwentowe i bożonarodzeniowe na Podolu*; KORSHUNOVA Iryna (Gródek Podolski, Ukraina), *Człowiek – odbiorca Bożego Miłosierdzia w świetle encykliki Jana Pawła II „Dives in misericordia”* (promotor: ks. dr Oleg Sartakov, Kijów); KRAWCZYK Jerzy, ks. (archidiec. lubelska), *Główne rysy sylwetki duchowej ks. Dominika Maja (1908-1976)*; STANISŁAWENKO Olga, s. (Gródek Podolski, Ukraina), *Wizja Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu na podstawie „Zarysu Zgromadzenia bł. Marii od Pana Jezusa Dobrego Pasterza”* (promotor: ks. dr Stanisław Kozioł, Gródek Podolski); ŚWIĘTOSŁAWSKA Wioletta OSU (Łódź), *Liturgiczny wymiar postawy duchowej osób konsekrowanych. Studium na podstawie dokumentów Kościoła od Soboru Watykańskiego II*; VRONA Iana (Gródek Podolski, Ukraina), *Chrystocentryczne powołanie do życia konsekrowanego w nauczaniu bł. o. Kolumby*.

KS. JAROSŁAW M. POPLAWSKI

Katedra Historii Duchowości

1. ROZPRAWY DOKTORSKIE

Promotor: ks. dr hab. Jarosław Popławski, prof. KUL

Ks. Wojciech REBETA, *Misterium ludzkiego cierpienia. Studium na podstawie doświadczenia duchowego św. Faustyny Kowalskiej*, Lublin 2012, ss. 317. Obrona – 26.09.2012 r.

Rozprawa podejmuje problematykę ludzkiego cierpienia. Jej punktem wyjścia jest nakreślenie szerokiego spektrum tego zagadnienia, w którym przedstawiane są różne sposoby jego ujmowania. W pierwszym rozdziale pracy ukazany zostaje najpierw fenomen cierpienia w najogólniejszym zarysie, by stopniowo zawężając perspektywę spojrzenia, jaka wynika z punktu widzenia biblijnego, patrystycznego i nauczania współczesnego Kościoła, wskazać na zasadność rozpatrywania go w ujęciu tzw. teologii świętych. W oparciu o ten postulat Autor w dalszej i zasadniczej części pracy realizuje zamierzenie, by na przykładzie życia Świętej Faustyny Kowalskiej dokonać analizy duchowego wymiaru doświadczenia cierpienia.

Kolejne rozdziały dysertacji podejmują to zadanie, które sprowadza się do badania następujących kwestii: klasyfikacja, rodzaje i analiza cierpień przeżywanych przez św. Faustynę, postawy, jakie Święta w nich zajmowała oraz ich znaczenie i sens. Autor dzieli cierpienia św. Faustyny na trzy grupy: fizyczne, duchowe i stygmatyczne. Wśród duchowych wyróżnia dwa ich rodzaje, określając je jako: „zewewnętrzne” – moralne i „wewnętrzne” – ściśle duchowe. Grupy te obejmują łącznie kilkanaście

różnego rodzaju bolesnych doświadczeń św. Faustyny. Rozprawa ukazuje następnie sposób, w jaki Święta je przeżywała. Autor wskazuje na rolę kierownictwa duchowego Jezusa w tym względzie, jakiego od Niego doznawała, pomoc Matki Bożej, Aniołów i świętych, znaczenie modlitwy, zwłaszcza w wymiarze pasywnym oraz aspekt jej duchowości eucharystycznej. Świętą Faustynę cechowało w cierpieniu przede wszystkim posłuszeństwo, ufność i miłość. Jej odniesienie się do Boga było tak mocne i żywe, że pokonywało słabości natury i umożliwiało przeżywanie doświadczenia cierpienia jako miejsca komunii z Bogiem. W tym sensie św. Faustyna pozwala na odkrywanie niezwyklego waloru cierpienia. Z przeprowadzonych w pracy analiz wynika, że polega on na oczyszczającym charakterze procesu, stanowiącego drogę prowadzącą do zjednoczenia z Bogiem, podczas którego następuje stopniowe upodabnianie się do Jezusa. Oprócz tego wymiaru, uwidaczniającego dynamikę uświęcenia się św. Faustyny, Autor ukazuje także apostołski sens jej cierpienia, dzięki któremu inne osoby doświadczały uświęcenia. Służebny charakter cierpienia św. Faustyny przejawiał się jej współcierpieniem z Chrystusem, jak i z każdym cierpiącym człowiekiem oraz w aktach zadośćuczynienia i wynagrodzenia za grzechy. Rozprawę kończą zagadnienia relacji między cierpieniem a szczęściem oraz cierpieniem a miłością.

2. PRACE MAGISTERSKIE

Promotor: ks. dr hab. Jarosław Popławski, prof. KUL

BLAZHYEVSKEY Jerzy (Yuriy) FDP (Orionista), *Hasło „Dusz, Dusz!” jako jeden z zasadniczych elementów duchowości św. Alojzego Orione*. Obrona: 28.02.2012 r. (obrona odbyła się na UKSW w Warszawie); HONTI Attila Adam (MWSD Lublin), *Problem spirytyzmu we współczesnej polskiej literaturze teologicznej po Soborze Watykańskim II* (z wyróżnieniem). Obrona: 21.05.2012 r.; ALIASKEVICH Pavel (Pińsk, Białoruś), *Rady ewangeliczne i ich formacyjna rola dzisiaj. Studium na podstawie wybranych listów świętego Bazylego Wielkiego*. Obrona: 18.06.2012 r.; PIEKARSKA Ewelina (Lublin), *Noc wiary w życiu i pismach błogosławionej Matki Teresy z Kalkuty*. Obrona: 21.06.2012 r.; KUŹNIAR Krzysztof, *Posłuszeństwo i jego owoce w pismach św. Franciszka z Asyżu*. Obrona: 21.06.2012 r.; SOŁTYS Katarzyna, *Główne tematy teologiczne porannej modlitwy chrześcijanina według Katechez srodowych Jana Pawła II*. Obrona: 25.06.2012 r.

TERESA PASZKOWSKA SNMPN

Katedra Duchowości Życia Konsekwowanego

1. ROZPRAWY DOKTORSKIE

Promotor: dr hab. Teresa Paszkowska, prof. KUL – brak

2. PRACE MAGISTERSKIE

Promotor: Teresa Paszkowska, prof. KUL

SIENKIEWICZ Cezary, *Formacja eklezjalna w odniesieniu do całego Ludu Bożego*, obrona: 25 VI 2012 r.

3. PRACE DYPLOMOWE (PSTD)

ZAWADA Michał, *Stworzenie jako przestrzeń miłości*; ZIARKOWSKI Damian, *Sens cierpienia w nauczaniu i doświadczeniu bł. Jana Pawła II*.

4. INNE AKTYWNOŚCI

– W ramach Roku św. Klary (17 IV 2011 – 11 VIII 2012) kierownik Katedry zorganizowała ogólnopolską sesję naukową pod tytułem *Kobieca desperacja czy radykalizm duchowy* – w 800-lecie powołania św. Klary z Asyżu. Otrzymała się ona w dniu 8 listopada 2011 roku w głównej auli kard. S. Wyszyńskiego w KUL. Do udziału w sesji zaproszono także dwóch prelegentów z zagranicy: 1) dr W. Block OFMCap, prof. Antonianum, opracował zagadnienie *Duchowość św. Klary w świetle jej pism*; 2) Geneviève de Cacqueray Valmenier (Mère Marie du Christ OVM), z podparyskiego Monastère de l'Annonciade a Thiais przedstawiła postać założycielki anuncjatek, referując temat: *Sainte Jeanne de Valois (1464-1505) à l'école des vertus de Marie*.

– Kierownik Katedry, dr hab. T. Paszkowska, prof. KUL, została wybrana podczas walnego zebrania 13 grudnia 2011 roku (KUL, Collegium Jana Pawła II, C-1031) na członka Zarządu Wydziału VI Nauk Teologicznych Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

